

การสร้างอัตลักษณ์ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย วัดสมณานัมบริหาร
ผ่านพิธีทึงกระจายและดนตรีประกอบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การสร้างอัตลักษณ์ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย วัดสมณานัมบริหาร ผ่านพิธีทิ้งกระจาดและดนตรีประกอบ
 THE IDENTITY CONSTRUCTION OF ANAM - NIKAYA MONKS OF SAMANANAM BORIHARN
 TEMPLE THROUGH THE HUNGRY GHOST CEREMONY AND ITS MUSIC

นภ พุทธเวช 5537977 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นันธิดา จันทรางศุ, ปร.ด., พชร สุวรรณเกษร, ปร.ด.,
 อนรรฆ จรรย์ยานนท์, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของพิธีทิ้งกระจาดและการใช้
 ดนตรีประกอบพิธีของคณะสงฆ์อนัมนิกายของวัดสมณานัมบริหาร (2) ศึกษาแนวทางการสืบทอดพิธีทิ้งกระจาด
 ของพระสงฆ์อนัมนิกาย โดยออกแบบงานวิจัยให้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้แนวทางมานุษยวิทยาการดนตรี
 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลผ่านแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ แนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 และนำเสนอด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า พิธีทิ้งกระจาดของวัดสมณานัมบริหารมีการรักษาขั้นตอนของพิธีตามความเชื่อ
 ในพระสูตรอัครนิชาวลมฺหุเปรตพลี โดยแบ่งพิธีเป็น 3 ช่วง ได้แก่ (1) ช่วงเปิดพิธี (2) ช่วงประกอบพิธีทิ้งกระจาด (3)
 ช่วงปิดพิธี โดยในแต่ละช่วงของพิธีมีการใช้ดนตรีประกอบ มีรูปแบบของทำนอง 14 ทำนอง ประกอบบทสวด 18
 บทและใช้เครื่องดนตรีจีนร่วมกับเครื่องดนตรีไฟฟ้า กระบวนการสร้างอัตลักษณ์พบว่ามี 3 ประเด็นที่สำคัญ คือ (1)
 การประกอบพิธีทิ้งกระจาดของคณะสงฆ์อนัมนิกาย (2) การสร้างอัตลักษณ์ผ่านการใช้และการปรับใช้ดนตรีใน
 การประกอบพิธี ได้แก่ การใช้เครื่องดนตรีจีนและเครื่องดนตรีไฟฟ้า (กีตาร์) และการผสมผสานทำนองเพลง
 ไทยมาใช้เป็นทำนองประกอบการสวด (3) องค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ การกำหนดสัจชาติของพระสงฆ์ การแต่งกาย
 การปรับเปลี่ยนลักษณะการฉันอาหาร และธรรมเนียมการรับปานครุ การสืบทอดประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่
 (1) พระสงฆ์ (2) นักดนตรี (3) ชรवास โดยมีข้อเสนอแนะในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ จัดตั้งศูนย์กลางการ
 ฝึกสอน การร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การจัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ จัดตั้งคณะทำงานเพื่อ
 ฝึกสอนการสวดมนต์ประกอบพิธี รับบุคคลเข้ามาอุปสมบทและรับเยาวชนมาเพื่อฝึกหัดดนตรี ในการวิจัยครั้ง
 ต่อไปควรมุ่งเน้นการศึกษาในมิติของดนตรีวิทยาที่ให้ความสำคัญในการศึกษาทำนองสวด และการสำรวจการ
 ประกอบพิธีทิ้งกระจาดในพื้นที่อื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพิธีทิ้งกระจาด

คำสำคัญ: อนัมนิกาย / ทิ้งกระจาด / อัตลักษณ์

THE IDENTITY CONSTRUCTION OF ANAM-NIKAYA MONKS OF SAMANANAM BORIHARN TEMPLE THROUGH THE HUNGRY GHOST CEREMONY AND ITS MUSIC

NOP PHUTTHAWECH 5537977 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NANTIDA CHANDARANSU, Ph.D., PODCHARA SUWANNAPACHANA, Ph.D., ANAK CHARANYANANDA, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this research were (1) to study the process of identity construction of hungry ghost ceremony of Samananam Boriharn temple and its music, and (2) to study guidelines of the Inheritance of Hungry ghost ceremony of Anam-Nikaya monks. This research was designed as a Qualitative Research, using Ethnomusicology, Identity, and Social change methodology. Data were analyzed using descriptive analysis. Research found that the hungry ghost ceremony of Samananam Boriharn temple has the conservation of ceremony according to the Hungry ghost sutra. The ceremony could be divided into 3 parts (1) opening (2) ceremony, and (3) closing with music in each part which contains 14 melodies with 18 chantings and played with chinese instruments and electric instrument. The identity construction found 3 important points (1) the hungry ghost ceremony (2) the identity construction through usage and adaptation of music in ceremony including usage of chinese instruments and electric instrument (Keyboard), and combination of Thai traditional music with chanting melodies, and (3) other components including monks' nationality, dressing, changing of eating habit, and custom of receiving the offering tray. The inheritance contains 3 parts (1) Monks (2) Musicians, and (3) Followers. The recommendations of the study are to install systematically data saving system, establish the training center, co-operate with related people, make the efficient media, establish the team for chanting training, and recruit people for ordination and training in music. The future research should focus on studying in musicology, and do survey the ceremony in other places for further improvement of the ceremony.

KEY WORDS: ANAM-NIKAYA / HUNGRY GHOST CEREMONY / IDENTITY

147 pages

Copyright by Mahidol University